

GAZETA MATEMATICĂ

SERIA A

PUBLICAȚIE PENTRU STUDIUL ȘI RĂSPINDIREA
ȘTIINȚELOR MATEMATICE

Vol. LXXI

12

DECEMBRIE 1966

AUTORII MATERIALELOR DIN ACEST NUMĂR

1. *Șt. Berfi*, lector, Institutul pedagogic, Baia Mare
2. *C. Borș*, prof. inv. mediu, Piatra Neamț
3. *E. Caraman*, prof. inv. mediu, București
4. *Ana Catzaili*, prof. inv. mediu, Piatra Neamț
5. *Mariana Pătrașcu*, prof. inv. mediu, București
6. *C. Ottescu*, prof. inv. mediu, București
7. *S. Postolache*, prof. inv. mediu, Bacău
8. *T. Zamfirescu*, cercetător Institutul de matematică, București

CUPRINDE:

1. <i>D. Mangeron</i>	: Spicuiri din opera matematică a lui Gottfried Wilhelm Leibniz
2. <i>Gr. Călugăreanu</i>	: Asupra polinoamelor lui S. N. Bernstein. Spectrul operatorului
3. <i>Gr. C. Moisil</i>	: Notă bibliografică
4. <i>Gr. Bănescu și E. Georgescu-Buzău</i>	: Noțiunea de funcție și predarca ei în liceu
5. <i>T. Zamfirescu</i>	: Altfel de probleme

VIAȚA SOCIETĂȚII — FIGURI DE MATEMATICIENI — DATE ASTRONOMICE —
TABLA DE MATERII

S U M A R U L

Seria A, nr.12, vol LXXI, decembrie 1966

Pag.

STUDII ȘI NOTE

1. D. Mangeron]	: Spicuri din opera matematică a lui Gottfried Wilhelm Leibniz	441
2. Gr. Călugăreanu	: Asupra polinoamelor lui S. N. Bernstein. Spectrul operatorului	448
3. Gr. C. Moisil	: Notă bibliografică	452

ÎNVĂȚĂMÎNT

4. Gr. Bănescu, E. Georgescu-Buzău	: Noțiunea de funcție și predarea ei în liceu	453
5. T. Zamfirescu	: Altfel de probleme	462

VIAȚA SOCIETĂȚII

6. * * *	: Cursurile de vară pentru profesorii de liceu, organizate de S.S.M. în anul 1966	468
----------	---	-----

FIGURI DE MATEMATICIENI

7. I. Grîndei, R. Miron, G. I. Borș, I. Drăgan	: Acad. M. Haimovici la a 60-a aniversare.	470
---	--	-----

DATE ASTRONOMICE

8. V. Daimaca	: Fenomene cerești în luna ianuarie	476
---------------	---	-----

TABLA DE MATERII

COMITETUL DE REDACȚIE

Val. Bădin, asist.; Z. Bogdanov, prof.; Gh. Galbură, prof. univ.; E. Georgescu-Buzău, prof.; Șt. Gheorghică, conf. univ.; I. Grigore, prof. emerit; A. Hollinger, prof. emerit, conf. univ. (redactor responsabil); I. Haslevici, prof.; S. Marcus, conf. univ.; Alieo Moțuș, prof.

STUDII ȘI NOTE

SPICURI DIN OPERA MATEMATICĂ
A LUI GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ

(1.VII.1646-14.XI.1716)

*In memoriam, la primul sfert de mileniu de la moartea lui Leibniz**

D. MANGERON

*Adeo ut videas vane asseruisse
Geometriam hac methodo ultra terminos
a Vieta & Cartesio positos in immensum
promoveri. (Leibniz 1684)*

Secolul al 17-lea, acest „saeculum mathematicum”, cum l-au numit cercetătorii luminați ai timpului, a constituit prin producția sa matematică vastă, profundă și bine încheată, un îndreptar pentru întreaga gândire științifică a epocii. Caracteristică pentru acest secol apare înnoirea epocală a științelor matematice reflectată în nașterea analizei infinitezimale și a geometriilor analitică și diferențială, legate istoricește de progresele realizate de analiză.

Între figurile mari care onorează umanitatea în acest secol, ce se încadrează în Europa în epoca de înflorire inițială și de dezvoltare a capitalismului, când la propășirea științelor contribuie din plin Fr. Bacon, T. Hobbes, J. Locke, B. Spinoza, . . . — figurile lui Galileo Galilei [1] (18. II. 1564 — 8. I. 1642) și a lui Gottfried Wilhelm Leibniz (1. VII. 1646—14. XI. 1716) atrag atenția cercetătorilor din cauza unui paralelism uimitor în desfășurarea vieții fiecăruia dintre ei. Printr-o coincidență surprinzătoare, Galilei și Leibniz erau dotați cu un spirit multilateral, cu aptitudini într-adevăr universale și s-au bucurat în timpul vieții lor de multă atenție reverențioasă și generală. Amândoi au avut o corespondență extraordinară de intensă și foarte fecundă în rezultate cu lumea științifică a epocii. Amândoi au pățimit din partea cercurilor reacționare ale epocii în timpul perioadelor de critică intensă și de neînțelegere profundă a laturii originale a operei lor științifice și au rămas părăsiți aproape cu totul în ultimele clipe ale vieții lor.

În anul 1942 s-au împlinit trei sute de ani de la moartea primului [1], iar în 1964 omenirea întreagă a sărbătorit sub egida UNESCO [9], [10] patru zecimi de mileniu de la nașterea lui Galilei. În anul 1946 s-a comemorat tricentenarul de la nașterea celui de al doilea [7], iar anul acesta sărbătorim primul sfert de mileniu de când — după moartea lui Leibniz — opera sa matematică, contribuția sa valoroasă în domeniul lingvisticii, a științelor naturii și în dezvoltarea gândirii filozofice înaintate

*) Autorul a avut o susținută activitate de istoria matematicii, concretizată prin mai multe articole [1] — [7] (N. R.).

